

PRED VSEDRŽAVNIMI IN DEŽELNIMI VOLITVAMI

SPET ZAMUDILI PRILOŽNOST

Verjetno bomo morali čakati na nove volitve, ki bodo poslale slovenske zastopnike naše pokrajine v deželni parlament - To pa bomo lahko dosegli z enotnostjo vseh Slovencev ne glede na strankarsko pripadnost - Pravično bi bilo, če bi deželna vlada ustanovila za Slovence posebno volilno okrožje

Devetnajstega in šestindvajsetega maja bodo volilci videmskega in tolmeškega okrožja, kamor sodijo beneški, rezijanski in kanalski Slovenci, dvakrat stopili pred volilne skrinjice. Devetnajstega maja bodo skupaj s 35.639.734 italijanskimi volilci volili nov vsedržavni parlament. Ob tej priložnosti navedimo nekaj podatkov o volilcih. Kot smo že zapisali, je v volilne sezname za poslansko zbornico vpisanih 35.639.734 volilcev, starih nad 21 let. Med njimi je 17.027.470 moških (47,78%) in 18.612.264 žensk (52,22%). Zanimivo je, da tvori volilno telo za poslansko zbornico kar 70,4% celotnega italijanskega prebivalstva.

Volilcev za senat pa je seveda manj, ker je starostna meja premaknjena višje, na 25 let. Tako bo za senat volilo 32.569.882 volilcev, kar ustreza 66,99% celotnega italijanskega prebivalstva. Med volilci za senat je 15.484.733 moških (47,5%) in 17.112.149 žensk (52,50%).

Slovenski volilci naše province bodo volili v poslansko zbornico kandidate osmih strank v volilnem okrožju Videm - Belluno - Gorica. Tržaški Slovenci pa bodo volili v volilnem okrožju Trst. Glede senata pa bodo naši volilci volili določenega kandidata od sleherne stranke v dveh okrožjih in sicer v volilnem okrožju Čedad (občine Sv. Peter Slovenov, Sv. Lenart, Podbonesec, Sovodnje, Dreka, Grmek, Srednje, Prapotno v Idrijski dolini, Tavorjana, Fojda in Ahten) in v volilnem okrožju Tolmeč (občine Tipana, Neme, Brdo v Terski dolini, Gorjani, Rezija, Pontabelj, Naborjet-Ovčja ves, Trbiž).

Med množico kandidatov za poslansko zbornico kandidirata tudi dva Slovence. Na listi socialistov (PSI-PSDI) kandidira župan iz Sovodenj pri Gorici Jože Češčut, medtem ko na listi K.P.I. kandidira Marija Selič iz Gorice. Žal pa moramo ugotoviti, da tudi to pot na kandidatnih listah različnih strank ne zasledimo nobenega slovenskega kandidata in Beneške Slovenije, Rezijske ali Kanalske doline.

Spričo tega lahko ugotovimo samo to, da smo Slovenci iz videmske pokrajine znova zamudili priložnost, kljub temu, da nas je skoraj 40.000, kar daje teoretično možnost izvolitve lastnih kandidatov v vse upravno politične organe od občine do vsedržavnega parlamenta.

Teden dni kasneje po vsedržavnih volitvah bodo v nedeljo, 26. maja, volitve za novo skupščino avtonomne dežele Furlanija-Juljska Benečija. Novi sestav deželne skupščine predvideva izvolitev 61 deželnih poslancev kar pomeni, da pride približno en poslanec na vsake 20.000 prebivalcev. Naša dežela ima štiri province, vendar je v smislu volitev razdeljena na pet volilnih okrožij. V volilnem okrožju Videm bo izvoljenih 21 poslancev, volilno okrožje Trst bo dalo 15 poslancev, medtem ko bo Gorica poslala v deželni parlament 7 poslancev. Volilno okrožje Pordenone bo izvolilo 12 poslancev, medtem ko ima volilno okrožje Tolmeč na razpolago 6 poslanskih mest.

Slovenski volilci iz videmske pokrajine glasujejo v dveh volilnih okrožjih in sicer v Vidmu in Tolmeču. Če smo ugotovili prej, da za vsedržavne volitve nimamo Slovence naše pokrajine nobenega kandidata, potem je z deželnimi volitvami v toliko boljše, ker imamo usaj dva slovenska kandidata. Žal kandidirata slovenska kandidata samo

v videmskem volilnem okrožju, kjer jima stoji nasproti kar 166 kandidatov. Slovenska kandidata sta Romano Speccogna iz Podbonesca, ki kandidira na listi kršćanske demokracije in Pavel Petričič iz Sv. Petra Slovenov, ki kandidira na listi K.P.I.

Nobenega smisla nima naprej napovedovati izida tako državnih kot deželnih volitev. Kajti praksa kaže, da so prav pri volitvah presenečenja precej možna. In prav zavoljo takšnih presenečenj so vsake napovedi zelo tvegane in nevarne. Naj bo tako ali drugače, možnosti za izvolitev slovenskih kandidatov v deželni parlament so, toda tudi zdaj teh možnosti, žal, nismo izko-

(nadaljevanje na 3. strani)

Mi in deželne volitve

Pred 61. poslanci novega deželnega parlamenta, ki bodo izvoljeni na deželnih volitvah 26. maja, bodo zagotovo nove in številne naloge, ki jih bodo morali uresničiti in izvrševati z vso odgovornostjo in zavzetostjo. To odgovornost in zavzetost pa jim narekuje zaupanje volilcev, ki bodo videli v njih poročstvo za nadaljni razvoj dežele, za nadaljno poglobljanje demokratičnosti, pa tudi avtonomnosti dežele Furlanija-Juljska Benečija. Kaj pričakujemo mi, to je Slovenci videmske pokrajine, od našega novega deželnega parlamenta? Predvsem to, da se bodo novi poslanci zavedali vedno in povsod, da je ena izmed nalog dežele braniti tradicionalne vrednote lokalnega prebivalstva. Med te vrednote nedvomno sodijo jezik, književnost in narodni običaji.

Kajti spet in znova moramo ugotoviti, da dosedanja deželna vlada, kljub obljubam in na-

čelom, še vedno ni omogočila, da bi Slovenci videmske pokrajine, in teh ni tako malo, dobili osnovo in temelj priznanja svojih manjšinskih pravic — to je šol v svojem materinem jeziku.

Drugi, temeljni pogoj razvoja sleherne manjšine pa je njen ekonomski razvoj, to je možnost zaposlovanja in zboljšanje materialnega položaja našega prebivalstva. Tudi tu moramo, žal, ugotoviti, da kljub obljubam in resnosti položaja ni bilo storjenega veliko. Nasprotno, izseljevanje naših ljudi v tujino, kamor so prisiljeni oditi zaradi dela, se nadaljuje. Izseljevanje v tujino pa je grozeč nacionalni problem, saj z odtokom naših najboljših, to je mladih in sposobnih ljudi, postajajo naši predeli puščava in s tem tudi izginja naš življenjski prostor. To pa je v nasprotju z italijansko republikansko ustavo in posebnim statutom dežele ter teme-

ljnimi človečanskimi pravicami, ki jih je Italija prav tako priznala in ratificirala v okviru svetovne organizacije združenih narodov.

Spričo vseh teh, v glavnem nerešenih problemov Slovencev videmske pokrajine, bi le-ti morali tudi biti zastopani v deželnih skupščinah. Njihova prisotnost v tem najvišjem zakonodajnem telesu avtonomne dežele bi stalno opozarjala, da obstojajo Slovenci tudi v videmski pokrajini, s tem v zvezi pa jim pripadajo nedvomno iste pravice kot Slovincem v goriški in tržaški pokrajini.

Kljub vsemu temu pa upamo, da bo novo izvoljeni deželni parlament znal prisluhniti našim težnjam in hotenjem, saj ne terjamo ničesar nemogočega, temveč samo tisto, kar je dano slehernemu človeku ob rojstvu, to je njegov materin jezik in pravica do dela.

Deželne volitve brez PSI-PSDI

Največje presenečenje pred volitvami je nedvomno usoda kandidatne liste PSI-PSDI v videmskem volilnem okrožju za deželne volitve. Osrednji volilni urad je namreč izključil socialistično listo zato, ker je ni predložil pooblaščen predstavnik stranke, oziroma njegov namestnik, temveč neka tretja oseba.

V obrazložitvi svojega sklepa navaja osrednji volilni urad vse okoliščine, ki so pripeljale do izključitve liste s prihodnjih deželnih volitev. Združeni socialistični stranki sta pooblastili poslanca prof. Marangoneja in Costantina Ponselēja (kot namestnika), da predložita listo na okrožni urad. Rok za predložitev je potekel 29. aprila ob 20. uri. Listo je predložil Fulvio Foraboschi, to je neka druga oseba. Med 19. in 20. uro omenjenega dne je bil Ponselē v Tolmeču, kjer je kot pooblaščenca oseba predložil tamkajšnjo socialistično listo. Iste dne ob 19.30 pa je dobil poslanec Marangone srčni napad. Ker nista liste predložila pooblaščenca je okrožni volilni urad listo zavrnil.

Tako kakih 60.000 socialističnih volilcev, med katerimi je več tisoč pripadnikov slovenske jezikovne skupnosti, ne bo moglo v videmskem okrožju izbirati med svojimi kandidati za deželni parlament.

Na zavrtni videmski listi PSI-PSDI so kandidirali sledeči kandidati: Angeli Giobatta, dosedanji deželni poslanec in predsednik deželne komisije za planiranje, Bertoli Renato, dosedanji deželni poslanec, Giansilverio Giacometti, dosedanji podpredsednik deželne vlade in odbornik za turizem in promet, Nardini Ermenegildo, dosedanji deželni poslanec in odbornik za zdravstvo in higieno, Volpe Carlo, dosedanji deželni poslanec, Adami Ruggeri iz Sv. Lenarta v Nadiški dolini, Bassi Aldo, Bellini Eros, Castiglione Franco, Cecotti Guido, Ardigo Giovanni Dalla Pozza, Zebedeo De Giacinto, Delonga Dino, Domenicali Luciano, Floreani Francesco, Gravin Damiano, Jacob Dionigi, Jacolutti Giuseppe, Mirmina Emilia, Sandri Virgilio, Tonca Valentino.

S tem, da je odpadla kandidacijska lista PSI-PSDI na deželnih volitvah v videmskem okrožju, smo izgubili še eno možnost, da bi prišel predstavnik Nadiške doline Adami Ruggeri v deželni parlament, kjer bi, če bi bil izvoljen, lahko tolmačil probleme in težave svojega ožjega območja, to je Nadiške doline, ki ga je že izvolila leta 1964 v pokrajinski svet.

Kaj pomaga vsa lepota naše ožje domovine, če pa so hiše in vasi, ki jih vidite na sliki brez naših ljudi in skoraj opuščene. In takšne so tudi vasi. Trušnje, Ocnebrdo, Brnjak, Kras, Laze, Gorenja in Dolenja Dreka, Trinki, Kraj, Cuodar in Breg, ki leže na pobočjih Kolovrata. Takšen razgled se panoramsko odpre obiskovalcu naših krajev, če se povzpne na Kolovrat. Če se pa poda po gorski cesti, se mu bo na vrhu odprl svet na tej in oni strani meje: videl bo Soško dolino in njegov pogled bo lahko segal preko Furlanske ravnine do Jadranskega morja.

Iz Nadiške doline

Avtomobilske dirke Čedad-Stara gora ukinjene

Avtomobilske dirke na Staro goro, ki bi se morale vršiti dne 12. maja, so bile odpovedane, ker so to preprečile pristojne oblasti iz tehničnih razlogov na predlog Anas. Organizacijski odbor je moral zato takoj obvestiti razne avtomobile clubs, da so pravčasno zaustavili prijave in nepotrebne stroške.

Bilo je že vse pripravljeno, letos bi bilo to že osmo tekmovanje, ko je prišla prepoved, kar je povzročilo veliko nezadovoljstvo in ogorčenje med ljubitelji tega športa, katerih je pri nas kar precej.

V Čedadu našli izkopanine iz IV. stoletja

Pretekli teden, ko so kopali temelje za novo palačo, kjer bo imela svoj sedež čedadsko občina, so globoko v zemlji našli kos stebra, za katerega strokovnjaki menijo, da je iz četrtega ali največ petega stoletja po Kr. Ker je najdba velike umetniške vrednosti, so jo izročili v varstvo arheološkemu muzeju v Čedadu.

Predvidevajo, da bodo na tem mestu našli še na več takšnih umetnin, ker so pred nedolгим prav v tisti okolici našli krasen tlak v mozaiku.

Stavka delavcev v «Italcementi»

Okoli 75% od 184 delavcev in uradnikov lokalne cementarne «Italcementi» se je udeležilo stavke, ki so jo priredile sindikalne ustanove. Stavkali so zato, ker jim odklanjajo nagrade za višjo produkcijo, skrajšan delovni urnik in drugo.

Sv. Peter Slovenov

54 milijonov lir za javna dela

Pred kratkim je notranje ministrstvo obvestilo našega župana, da je bila prošnja za doseg pri-spevka za ureditev vodovja na tem področju ugodno rešena. Za to delo je država nakazala 45 milijonov lir.

Notranje ministrstvo pa je dalo istočasno še drug prispevek v znesku 9 milijonov lir, s katerim bodo uredili občinski sedež, zdravniški ambulatorij, knjižnico in športno igrišče.

Jčžef Jussa počiva sedaj na domačem pokopališču

Pred kratkim so prepeljali v Špeter posmrtno ostanke karabinerja Jožefa Jusse, ki je padel med drugo svetovno vojno v Trstu. Pogreba se je udeležilo poleg svojcev padlega tudi precej domačinov in predstavniki špeterske občine.

Podbonesec

Mali obmejni promet meseca aprila

Zgodnja pomlad je privabila meseca aprila preko meje dosti več ljudi kot lani v istem času, saj so samo v Štupci, kjer je obmejni prehod prve kategorije, zabeležili kar 105.752 prehodov s potnimi listi, od teh 88.800 italijanskih državljanov in 16.952 drugih, predvsem jugoslovanskih.

Tudi skozi ostale prehode je bilo meseca aprila izredno živahno gibanje in so zabeležili vsega skupaj 110.942 prehodov z obmejno propustnico in sicer v Štupci 96.860, v Učej 970, na Mostu čez Nadižo (nekdanji Ponte Vittorio)

v občini Tipana 459, v Miščku 766, na mostu Klinac 362, v Polavi pri Čepleskih v sovodenjski občini 696, v Robediških 342, v Solarjih pri Dreki 448 in čez Kum z dvolastniško izkaznico 39.

Ojačili bodo vodovode

Morda bodo v Tarčetu že letošnje poletje imeli dovolj dobre pitne vode, katere sedaj na žalost primanjkuje, posebno v sušnih mesecih. Deželno prisodništvo za kmetijstvo je te dni dodelilo podobneški občini 4 milijone lir za ojačenje sedanjega vodovoda.

Občinska administracija je te dni odobrila načrt za ojačenje vodovoda tudi v Briših. To delo bo stalo tri milijone lir. Deželno prisodništvo za kmetijstvo bo dalo 87,50% prispevka.

Nesreča pri delu

V čedadsko bolnico so morali peljati 51-letnega Alojza Korena, ker si je pri delu na polju močno poškodoval levo koleno. Ozdravil bo v treh tednih.

V bolnico je moral tudi 14-letni Graziano Cedermaz, ker je padel s kolesa in si zlomil levo roko v zapestju. Ozdravil bo v enem mesecu.

Sv. Lenart

Raziskali so jamo v Dolenji Mjersi

Jamarji iz Tržiča (Monfalcone) so celih pet dni raziskovali jamo v Dolenji Mjersi. Da so prišli do dna, so morali odpreti dve poti. Jama, kot smo že enkrat povedali, je kakih 500 metrov proč od vasi na severovzhodni strani kamnoloma.

Do nedavnega so mislili, da je jama globoka samo 33 metrov, sedaj so odprli pa še drugo pot in so se spustili še deset metrov

Iz Kanalske doline

V Trbižu bodo zgradili novo osnovno šolo

Te dni je prejel župan dr. Di Gallo sporočilo iz Rima, da so pristojne oblasti pripravile dvoletni plan za izgradnjo novih šolskih poslopij na predloge, ki so jih dali šolski skrbniki z ozirom na prošnje posebnih pokrajinskih komisij. Tudi občina Trbiž bo deležna beneficije, ki so predvideni po zakonu in bo dobila 100 milijonov lir za izpopolnitev strokovnega inštituta in 160 milijonov za gradnjo nove osnovne šole.

Ljudje so z velikim veseljem sprejeli to vest, posebno tisto, kar zadeva gradnjo nove osnovne šole. Občina čaka namreč že 12 let, kajti otrok je vedno več in so zato morali več razredov razmestiti sem in tja po mestu. Od enajstih razredov jih je moralo kar šest najti zatočišče drugje. Da ne govorimo o higijenskih razmerah v tej stari šoli, ki je bila zidana še leta 1890.

Nov rešilni avto za prometne nesreče

Na zadnjem zasedanju podobora Rdečega križa v Trbižu so povedali, da bo tekom meseca junija deželno prisodništvo za zdravstvo izročilo Trbižu hiter in moderen rešilni avto (avtoambulanca), ki bo opremljen z radijem za takojšnje pomoč ponesrečenim na cestah Kanalske doline.

Na istem zasedanju so tudi sklenili, da bodo znižali tarifo

globlje. V jami ni kapnikov, ker zemlja sproti vsrka vso vodo. Jamarji se bodo v kratkem spet vrnili in bodo še bolj natančno proučili kakšnega izvora je ta vtlina.

Zopet smrtna prometna nesreča

Vse je zelo pretresla žalostna novica, da se je prvega maja smrtno ponesrečil v Ošnjem 50-letni Gino Qualizza, zaposlen pri «Italcementi» v Čedadu in stanujoč v Dolenjem.

Do nesreče je prišlo okoli 21 ure, ko se je vračal iz Krasa v dreški občini, kjer se je udeležil prvomajske proslave. Kako je prišlo do nesreče, še ni povsem znano. Qualizza se je peljal z motorjem proti domu in je verjetno zaradi slabosti ali kake ovire zadel ob železno ograjo ob kanalu Kosce in obležal na tleh. Za njim je privozil nek avtomobil in ga verjetno do smrti povozil in potem zbežal. Karabinjerji so sedaj uvedli preiskavo, da bi izsledili pirata.

Rajniki Gino je bil dober delavec in oče in zato je njegova prezgodnja smrt povsod globoko odjeknila.

Istega dne je tragično preminul tudi 64-letni Vincenzo Gariup iz Škrutovega. Ko je lovil v Kosci ribe, je padel v vodo in izginil v valovih. Našli so ga kakšno uro kasneje mrtvega. Zdravnik je ugotovil, da je Gariup verjetno dobil srčni napad in da je zato padel v vodo.

Uredili bodo cesto v Kravar in strugo Kosce

Za ureditev ceste, ki vodi v Kravar, je dežela dodelila šelenarški občini 25 milijonov lir prispevka. Uredili pa bodo tudi strugo hudournika Kosce, ker ob vsakem večjem naliivu poplavlja bližnja polja in travnike, za kar je tudi že nakazanih 15 milijonov lir. Upati je torej, da bodo z deli pričeli v kratkem.

prevoznih stroškov z rešilnim avtomobilom in sicer od sedanjih 80 lir na kilometer na 60 lir. To bo veljalo seveda samo za rezidentne ljudi v Trbižu in ki niso socialno nikjer zavarovani.

Pričeli so z javnimi deli

Trbiška občina je dala v teh dneh, ko je postalo nekoliko topleje tudi v Kanalski dolini, v delo nekaj najnujnejših javnih del, ki jih ni bilo mogoče izvesti v mrzlih zimskih mesecih.

Najprvo bodo do konca nape-ljali kanalizacijo in asfaltirali nekatere notranje ceste. Ta dela so bila pričeta namreč že lani in so jih morali zaradi slabega vremena prekiniti. V kratkem bodo uredili tudi obrečni nasip ob hudourniku Bartolo.

Izpod Kolovrata

Ureditev ceste v Zavrt

Občina bo s prispevkom 30 milijonov lir, ki ga je dobila od države, poskrbebla za ureditev ceste, ki vodi iz doline v Obenije in potem naprej v Zavrt. Ta prispevek je dan na podlagi zakona, ki predvideva pomoč zaostalim hribovskim krajem.

Šolsko skrbništvo je dodelilo občini 200 tisoč lir za popravilo šole v Štoblanku.

Iz Idrijske doline

Deželni prispevki za javna dela

Deželno prisodništvo za javna dela je dodelilo prapotniški občini štiri prispevke za izvedbo štirih javnih del in sicer za ureditev ceste, ki vodi iz Pojane proti Novakovcem (14 milijonov 800 tisoč lir), za telefonsko povezavo med Kravoretom in Novakovci (1 milijon 200 tisoč lir), za ureditev ceste od reke Idrije do Bordonov (1 milijon 800 tisoč lir) in za gradnjo vodovoda v Prepotiščih (2 milijona 800 tisoč lir).

Z deli bodo začeli verjetno že prihodnji mesec.

Beneficiji zakona 614

Na podlagi zakona 614 o pomoči zaostalim hribovskim krajem je dodelila država prapotniški ob-

čini dva prispevka v skupnem znesku 65 milijonov lir. Sedaj namerava občina najprvo zgraditi novo cesto, ki bo vodila od meje občine Čedad preko Čale proti Stari gori, za kar bo potrebno potrošiti 25 milijonov lir; ostalih 40 milijonov pa bodo porabili za gradnjo ceste od križišča v Dolenji v Brdih do mosta čez Idrijo.

V Ibani imajo nov zvon

Cerkev sv. Duha v Ibani je dobila nov zvon, kajti stari je počil in je bilo potrebno uliti novega. Ko je zapel novi zvon, je bilo v vasi vse praznično in slavja so se udeležili tudi zastopniki lokalnih oblasti. Botre so bile Adele Gasparini in Lidija Grudini, botri pa Bruno Bernardo in Giordano Pizzulini.

Iz Rezjanske doline

Cesta v Stolbico bo kmalu asfaltirana

Ljudje iz Stolbice so z velikim veseljem sprejeli novico, da je pokrajinski odbor končno odobril načrt za ureditev turistične ceste, ki vodi v njihovo vas. Cesto bodo razširili in omilili nekatere ovinke in jo tudi asfaltirali. Celotni stroški za izvedbo tega dela bodo znašali okoli 25 milijonov lir. Z deli bodo pričeli v kratkem.

Praznik drevja

Ni dolgo od tega so tudi v Reziji organizirali tradicionalni praznik drevja. Šolarji so zasadili v kraju Kalvarija 500 smrečic, govor o pomenu tega dne pa je imela gospa Angela Ombretta Paisi, ki je ravnateljica tamkajšnje nižje srednje šole. Praznika se je udeležil tudi župan Pericle Beltrame, župnik Alfonso Barazzutti in številni šolarji tudi iz sosednjih vasi.

Smrtna kosa

V Trbižu je umrla v 71 letu starosti Pasqua Zuzzi poročena Siega doma iz Osojan. Pokopali so jo na domačem pokopališču dne 7. maja. Kako je bila rajnika ljubljena med ljudmi je pokazal njen veličasten pogreb. Iz Trbiža do Rezije jo je spremlilo k zadnjemu počitku poln avtobus prijateljev. Svojem nepozabne rajnike izrekamo naše globoko sožalje.

Fojda

Praznik vina v Fojdi dobro uspel

Zadnje dni aprila in prvega maja se je vršil v Fojdi tradicionalni praznik vina, ki je letos izpadel izredno dobro. Razstavo je otvoril predsednik pokrajinske administracije adv. Turello. Ob številnih «kjoskih» so ljubitelji vinske kapljice imeli priliko, da so okusili res najboljša vina, ki jih daje «pedemontana». Ob tej priliki se je vršila tudi razstava kmetijskih strojev.

V nedeljo, 28. aprila so izročili ključke šestih stanovanj šestim družinam, ki se bodo vselile v nove ljudske hiše, ki so bile prav te dni dograjene z deželnim prispevkom.

Bodo uslišali ljudi iz Čenebole?

Svoj čas smo pisali, da so volivci iz Čenebole zavrnili volilne pozivnice za politične in regionalne volitve kakor tudi davčne «kar-tele», ker so od vseh pozabljeni in je zato njihova vas zapuščena. Te dni pa jim je občina sveto obljubila, da bo dala še letos urediti cesto, ki veže Čenebolo z do-

lino in ljudje so sedaj sprejeli pozivnice. Ali bodo res kaj dosegli ali je to samo predvolina obljuba, se bo kmalu videlo.

Za obnovo Fojde

Ministrstvo za javna dela je nakazalo občini 115 milijonov lir za obnovo vasi, ki so jo v dneh 27., 28. in 29. marca 1944 leta Nemci skoraj do tal požgali. Čeravno je poteklo že 24 let od tistih tragičnih dni in so danes že vse hiše obnovljene, še marsikje zija rana, ki jo je zadala vojna vihra.

Novo pokopališče v Ronci

Pred kratkim je občina dala v zakup dela za gradnjo novega pokopališča v Ronci. Gradnja bo stala 5 milijonov in 500 tisoč lir in jo bo financiralo ministrstvo za javna dela.

TAVORJANA

Nepitna voda v Drejanu

V Drejanu se ljudje strašno boje poletja, ker bodo žejni in bodo morali uživati nepitno vodo in bo nevarnost za razna obolenja še večja kot sedaj, ko še ni nastopila vročina. Pred kratkim so jo dali namreč analizirati in ugotovljeno je bilo, da je voda nepitna in zato so sedaj vsi v skrbeh. Pred dnevi je šel župan Piccaro skupno s pokrajinskim zdravnikom dr. Sergejem De Marcom k deželnemu prisodniku za kmetijstvo adv. Comelliju, kateremu sta obrazložila kritično stanje te vasi, ki je nastalo zaradi tega problema. Comelli je obljubil deželno pomoč, da bodo mogli čimprej odstraniti vzroke, ki nesnažijo vodo.

Domača zemlja posmrtno ostanke

Dne 26. aprila so pokopali na domačem pokopališču v Mažerolah posmrtno ostanke Atilija Sturmiča, ki je kot vojak izgubil življenje med to zadnjo vojno v Torinu. Pogrebne svečanosti so se udeležili tudi predstavniki tavorjanske občine in vse domače prebivalstvo.

Nesreča ne počiva

Zelo hudo se je ponesrečil pri delu 25-letni Arduino Cassina iz Ronk. Cassina je visoko na drevesu žagal veje in se mu je ena najbrže zlomila pod nogami in padel je več metrov globoko. Pri padcu si je zlomil roko, dobil pretres možganov in dobil še več drugih poškodb. V bolnici so izjavili, da bo ozdravil, če ne nastopijo komplikacije, v štiridesetih dneh.

PO ZAPUŠČENIH VASEH IN DOLINAH BENEŠKE SLOVENIJE

Indija ni samo v Aziji

*Čenebola, zapuščena vas, samo tri korake stran od Vidma - Emigracija tudi tu ne pozna meja
Več kot polovica ljudi se je izselila v Latinsko Ameriko - S takojšno in koordinirano akcijo
raznih javnih družb in podjetnikov bi se dalo marsikaj izboljšati*

Dandanes lahko v Furlaniji opazimo dve področji, ki imata popolnoma različni socialno gospodarski razvoj: tako imenovano ravninsko področje na eni strani in gorsko ter dolinsko področje na drugi strani; prvo ustreza področju, na katerega je v nekem smislu imel svoj vpliv razvoj, za drugo področje pa običajnim povprečjem.

In prav o tem, slednjem področju, bi radi spregovorili nekaj besed. Govorili bi radi o njem, o tem kako tam živijo in o možnostih, da bi to stanje spremenili.

Zagotovo so vzroki za takšno gospodarsko stagnacijo zelo stari in tesno povezani z izredno centralizacijo, ki ni znala ali pa ni hotela razumeti naših problemov in pasivnosti naših roditeljev kot posledice stalne podrejenosti tujcem.

Videli smo samo nekaj kilometrov proč od Vidma, enega teh pustih krajev, kamor blagostanje ni hotelo priti in zagotovo tudi ne bo prišlo, če ne bo nikjer odločne volje, da bi premaknili določnih odkritih protislovij: gre za Čenebolo.

Tu, se zdi, je napredek prišel samo z reklamnimi tablamami za «Coco-colo», kajti, kar zadeva ceste, hiše, higienske probleme pa se s te strani ni nič spremenilo že sto let. Takšen položaj pa je tudi lahko razumeti: tukaj mladih ljudi sploh ni (čeprav lahko vidimo, kako se otroci igrajo na cesti). Kajti edini dohodek vasi je dobro znana «industrija prtljaga». Področje namreč neprestano izgublja svoje najboljše moči, ker ničesar ne ukrenejo, da bi te moči zadržali.

Krajevni župnik nam je rekel, da izseljevanje, neprestano in nepovračljivo izseljevanje, poteka na dveh ravneh: z dokončno zapustitvijo rodne zemlje, predvsem v dežele Latinske Amerike (skoraj polovica

prebivalcev te vasi se je po vojni izselila v Argentino), in z začasno zapustitvijo, v glavnem proti Švici, kjer trenutno dela kaka tretjina prebivalcev.

Toda, čeprav so še pred nedavnim mladi rajši ustvarjali družino v rodni kraji, je danes tendenca, da sklepajo zakone v krajih, kjer delajo in tako dajejo prednost drugačnemu načinu življenja pred navadami in običaji domačih krajev. Od tod tudi bistvena razlika med stari in novimi emigranti, ki bo nedvomno prinesla popoln preobrat v življenju tega področja.

Kar pa se zdi še najbolj pomembno pa je dejstvo, da obstoja na tem področju tendenca čimprej zaposliti mlade ljudi na delovnih mestih, kar v nekem smislu razpršuje znani del tiste intelektualne dediščine, ki bi morala resno in koristno nadaljevati s študijem.

Kar zadeva slednje, pa lahko zdaj beležimo očitno izboljšanje glede na preteklost, ker emigranti, ki se spominjajo težav pri zaposlovanju v tujini zaradi nezadostne šolske izobrazbe, hočejo, da odhajajo njihovi sinovi v svet z boljšo izobrazbo zato, da bi se jim ne pripetilo podobno kot njim. Odtod znani številni vpisi predvsem emigrantskih sinov v industrijske šole, pred reformo srednje šole in v druge strokovne šole.

Tako prisostvujemo procesu, ki predstavlja, če ga pozorno opazujemo, določen absurd: za tistega namreč, ki živi zdaj v Italiji do 16 ali 17 let in potem emigrira, potroši država zanj sredstva, ki jih nikoli potem več ne prejme nazaj z delom človeka, ki ga je šolala, temveč omogoča drugim narodom, da napredujejo na naš račun, ne da bi le-ti imeli kake stroške ob tem.

Na ta težak ekonomski problem

se veže tudi socialni problem, zaradi katerega ni moč živeti v rodni hiši, z vsemi komplikacijami, ki mu slede: resnica je namreč ta, da je treba delovati in delovati čim prej za neko bližnjo rešitev tega trna v naši zemlji. Toda za vse to pa je treba natančno določiti direktive, ki naj bi pripeljale do rezultata. In zato je tu najprej potrebno analizirati pogoje in iz njih iskati pot v prihodnost.

Tisto malo zemljišče, ki je v Čeneboli, je tako razdrobljeno, da daje nezadostna sredstva. Še več, zaradi višine imamo tu začasno kulturo žitaric in trt, zaradi katerih plodovi kasno dozorevajo. Resna akcija v tem smislu naj bi potekala na bolj smotrnem ekonomskem temelju in agrarnih fondih, ki obstojajo. Tu bi bilo najbrž zelo dobro gojiti izbrane sadeže in pogozdovanje. Seveda pa morajo pospeševati takšne pobude samo davčne olajšave in dolgoročno posojila javne uprave tistim, ki bi radi delali v tem smislu.

Kar zadeva industrijo, je nujno potrebna natančna, takojšna in koordinirana akcija javnih družb in podjetnikov, da bi po dolinah ustvarili tiste infrastrukture, ki bi pospeševale gradnjo industrijskih objektov. Morda je živinoreja tista, ki najlažje nudi dobro perspektivo v tem smislu. Zato je potrebna na tem sektorju nujna ustanovitev zadrug za predelavo mleka, predvsem pa modernizacija hlevov. Isto velja tudi za živinske pasme, ki so tu prepuščene čisto individualno kmetom na voljo, ne pa smislu čim boljše vzreje in gojitve.

Vendar pa vemo, da samo poljedelstvo, pa četudi modernizirano, ne bo še nudilo zadostnih pogojev; zato je potrebno posredovati tudi preko industrijskega sektorja in ustvariti nova delovna mesta. Ljudje so tukaj namreč toliko pretrpeli in so navajeni trpeti, molčati in vse prenašati v tišini. Ljudje, ki morajo zaradi dela zapuščati domove. In prav zavoljo njih si je treba tukaj na vse načine prizadevati, da bi ustvarili majhno industrijo.

Kar zadeva turizem, ima problem sam pozitivne in negativne strani. Čenebola nudi prelepo in vabljivo okolje, toda ničesar ni bilo storjenega, da bi ovrednotili vse to, kar zasluži. Šele pred kratkim je bila urejena cesta, ki povezuje Čenebolo z dolino in ostalo pokrajino. To pa je postal pomemben korak naprej. Tu je nedvomno zato prav tako potrebna kompleksna akcija in tudi vpliv domačega turizma.

Za zaključek lahko primerjamo ta področja z določenimi deželami, ki niti od daleč še videle niso «civilizacije množic», čeprav napredek ni tako daleč od njih. In nedvomno je nesmiselno videti, da zna Furlan darežljivo darovati tistemu, ki je daleč in se mu za to niti ne zahvali (pomislimo na indijska ljudstva), medtem ko se ne zanima za tiste, ki morajo na isti zemlji, samo zato, da bi lahko živeli, odhajati na delo v tujino.

Na sliki vidimo skupino propadajočih hiš. Na take žalostne prizore naletimo skoraj v vseh hribovskih vaseh. Ekonomska potreba poganja ljudi po svetu, kjer si na lažji način zaslužijo vsakdanji kruh in postavijo novo ognjišče

S PRVE STRANI

Spet zamudili priložnost

ristili. Če bi Slovenci videmske pokrajine nastopili enotni na volitvah, ne glede na strankarsko pripadnost, bi s svojimi glasovi enotni lahko izvolili najmanj enega lastnega regionalnega poslanca, če ne celo dva. To namreč omogoča število slovenskih volilcev, ki je v naši pokrajini kakih 30.000.

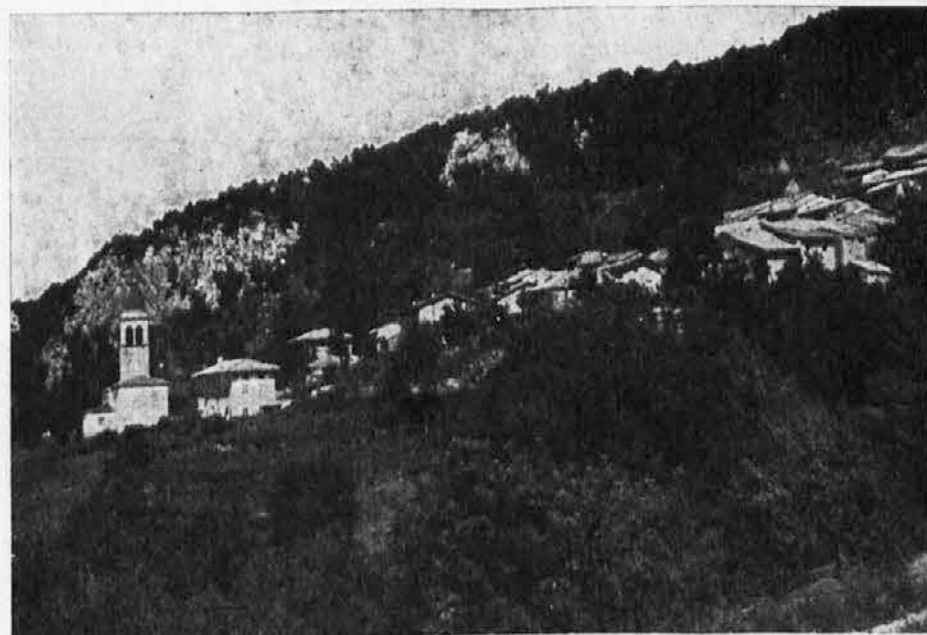
Verjetno bo treba čakati spet pet let, da bi se ponudila nova priložnost in bi v klopih deželne poslanske skupščine zaslišali glas izvoljenih deželnih poslancev iz vrst Slovencev v videmski pokrajini.

Vendar pa enotnost še ni dovolj

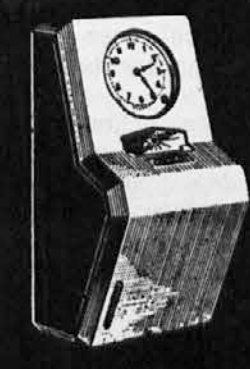
za izvolitev slovenskih zastopnikov. Gre namreč za nepravilno razporeditev po volilnih okrožjih slovenske jezikovne skupnosti, v katerih se glasovi slovenskih volilcev zgubijo v množici in ogromni večini ostalih volilcev. Zato bi bilo tudi pravilno, če bi deželna vlada, ki načelno priznava obstoj in enakopravnost slovenske manjšine, dala možnost, da si iz svoje srede izvoli svoje predstavnike. To pa bo možno samo, če bo teritorij, kjer prebivajo Slovenci, postal posebno in novo volilno okrožje. To deželna vlada lahko stori, če hoče.

Čenebola v občini Fojda - Ljudje te vasi groze, da ne bodo volili, če jim ne bodo napravili vsaj najnujnejših javnih del

Podvrata, ki leži v isti kotanji kot Čenebola, ni nič manj zapuščena vas in zato tudi ti ljudje živijo v skrajnem nezadovoljstvu

vaš čas pridobi vso svojo vrednost!

solarbudine

industria orologerie speciali e apparecchi elettromeccanici

UDINE Via Chiavari 4 Tel. 54451 2 3

VELEBLAGOVNICA

nama

LJUBLJANA

LJUBLJANA

s poslovalnicami:

- « TRGOVSKA HIŠA », Tomšičeva ul. 2
- « Blagovnica s stanovanjsko opremo », Wolfova ul. 1
- « KONFEKCIJA ELITA », Čopova ul. 7

Obiščite nas in nam zaupajte svoje želje tudi v letošnjem letu!

za naše mlade bralce

VEDEŽ

(Ukrajinska pravljica)

Živel je ubog kmet pa je šel, da ga najamejo na dnino. A kjerkoli so ga hoteli najeti in naj so mu ponujali še tolikšno plačilo, nikjer ni sprejel.

«Naučite me», je govoril povsod, «da bom razumel, kaj govorijo ptice in živali, pa vam bom služil». Seveda pa tega nihče ni znal. Ne-koč pa sreča starca.

«Pojdi k meni», mu reče starec, «na dnino».

«Pa me boste naučili, da bom razumel, kaj kakšna ptica ali žival govori?».

«Dobro», reče starec, «naučil te bom, samo ti mi boš moral vse leto delati, kar ti naložim. Če boš vse opravil, te bom naučil, a če ne opraviš, te ne bom».

In tako je začel delati, moral pa je kuriti neugasljivo peč. Starec mu je dal par konj in mu reče:

«S temile konji boš vozil drva, a krmil jih boš z ogljem, samo glej, da peč nikoli ne ugasne. A če o- genj le malce zamre, bo vse tvoje delo zastoj».

Rekel je to in izginil. On pa je šel in vozil drva za tisto peč, pa jih ne more in ne more navoziti — ko- maj jih enkrat vrže vanjo, že jih ni več. Šel je krmil konja, onadva pa mu rečeta:

«Ne pokladaj nama oglja, daj nama vsaj malo sene, tedaj bova že sama opravila».

Položil jima je sene — prej je vo- zil brez prestanka, zdaj pa lahko že počasi dela, se odpočiva, pa peč vendar ne ugasne. Odslužil je kmet leto dni pa je šel po obračun.

«Le pojdi», reče starec, «zdaj boš vse vedel».

Šel je pa hodi in hodi in ugleda krčmo ob cesti. — Tule bom, si mi- sli, prenočil. A glej — vran sedi na drevesu in kraka:

«Tale krčma bo zgorela to noč in kdor bo prenočeval v njej, ga bo zadela nesreča!».

Kmet je vse razumel in ni stopil v krčmo. Gre naprej in glej — vo- znik mu pride naproti.

«Pozdravljen!».

«Pozdravljen!».

Pomenila sta se, od kod in kam, pa mu reče voznik:

«Pojdi k meni na dnino».

«Lepo», reče kmet, «grem».

«Kje bova pa prenočila?» vpra- ša gospodarja.

«Kar tamle dajva, v krčmi».

«Ne, gospodar, rajši se ustaviva v stepi».

Pa sta se ustavila v stepi in ko- maj sta legla spat, zasliši dninar, kako pes, ki je vso pot tekkel za vo- znikom, laja:

«Hej, vstanite, krčma gori!».

Zbudil je gospodarja, ta pa se mu zahvali, da mu je odsvetoval v krčmi prenočiti. Poslej mu je za- pal še bolj. Ko sta prišla že blizu doma, je dninar slišal, kaj vrabci čivkajo med seboj, pa reče gospo- darju:

«Pri vas doma so pokradli zlati- no in srebrnino in vaša žena je ta- ko obupana, da ves čas nosi nož pri sebi. Kakor hitro vas bo ugledala, se bo končala. Rajši pustiva tovar nekaj vrst poprej in pojdiva sama domov, a kakor hitro pride ona, ji bova od zadaj odvzela nož».

In tako sta napravila. Prišla sta in kakor hitro je gospodinja prišla na prag, sta jo prijela za roke.

«Nikar», ji reče voznik, «ne bodi žalostna, da bo le sreča v družini».

Pa je služinčad sedla k večerji, vedež med njimi. Jedo in kosti me- čejo pod mizo, pes, ki je bil z go- spodarjem na poti, pa se sporeče s psom z dvorišča.

«Nisi varoval», mu reče, «gospo-

darjevega blaga, za kostmi pa se pehaš».

«Kako pa se boš», mu odgovarja ta, «obvaroval domačega tatu? Glej, vse zlato in srebro je še zmerom zakopano na gnojišču».

Vedež je razumel vse te vesede in po večerji pride h gospodarju:

«Tam in tam», mu pravi, «je za- kopano vse vaše blago».

Tedaj je gospodar tako vzljubil dninarja, da ga je s svojo hčerko oženil, izbral ga za zeta. In tako živijo, drugi trgovci pa so začeli grajati mlado:

«Kako pa, da si vzela dninarja? Izprašuj ga, od kod on vse to ve, pa se ga odkrižamo».

In je začela:

«Povej mi no, povej, od kod vse to veš?».

Češnjeva vejica

Moji starši so bili z nami otroki neizmerno dobri in prizanesljivi; vso njihovo jezo pa smo morali ču- titi, če so katerega zasačili, da ni govoril resnice.

Nekoč pridem poletnega dne do- mov z vejico, vso polno črnih če-

«Ampak če ti povem, takoj um- rem».

Ona pa ne odneha in ne odneha, kar naprej sili vanj.

«No, tedaj me pa obleci za smrt- no uro», ji reče, «daj mi čisto srajco».

Pa se je napravil, a preden je ie- gel na klop, ji reče:

«Še kure grem nakrmit».

Vzel je korec prosa in šel na dvo- rišče. Pritečejo kure, petelina pa ni. Potem prihiči še petelin.

«Ah, ve malopridnice», zavpije na kure, «kadar jaz najdem kakšno zrnco, ga nikoli sam ne pojem zme- rom vas kličem, ve pa mene niste povabile. Človek vam ne sme zau- pati, kakor bedak, naš gospodar zau- pa svoji ženi, ampak bi vas moral vse skupaj za lase».

Tedaj se je mož domislil, planil je v hišo in zgrabil ženo za lase.

«Takole, glej, »ji reče, «zvem vse!».

Pošteno jo je zlasal, potem pa sta živela v miru in lepo.

šenj. Skrivaj sem jo bil odlomil za- daj na sosedovem vrtu. Mati me je takoj vprašala, od kod imam češnje- vo vejico.

V prvem strahu odgovorim: «Z našega drevesa». Komaj je bila be- seda iz ust, ko se spomnim, da na- še drevo nima črnih češenj, ampak rdeče. Na hudo sem bil pripravljen, toda moja mati molči. Molči in gre v shrambo; jaz se muzam za njo in jo najdem bridko jokajočo.

Tako se joče mati, ko ji hočejo odpeljati najljubšega sina v ječo. Meni so se oči odprle in solze so mi stopile v nje. Na mojih ustnicah neresnica, v moji roki tuje blago! Padel sem pred svojo materjo na kolena, vse sem izpovedal in jo prosil odpustitja. «Vstani», je rekla, «zanesi češnjevo vejico k sosedu in reci mu, kaj si napra- vil!».

Tako sem storil. Sosed se je na- smejal in je dejal: «Kaj to zaradi peščice češenj! Rad ti jih privo- ščim, saj mi jih z drevesa tam do- li vselej pokradejo».

To mi je bilo ravno dosti; ta mož je imel torej češnjo za tatove. Do- volj mi je bilo za vse življenje.

Gnezdo brez ptičkov

Pod ostreškom bele hiše na kon- cu naše ulice je gnezdo brez ptič- kov.

Res, gnezdo brez ptičkov. Nekdaj se je v njegovem tplem zavetju stiskala cela družinica drobčenih operjenih stanovalcev. Zdaj pa je to gnezdo le še venec sivega mahu in posušenih bilk. Dežne kaplje tol- čajo po njem, kadar lije, veter ga odnaša konček za končkom in son- ce ga žge. Kmalu ga ne bo nič več ostalo.

Včasih pa je bilo v tem gnezdu tako veselo! Venomer odprti, glasni kljunčki so se stezali ven in rado- vedno mežikali v svet. Stara dva sta jim komaj nanosila dovolj hrane. Ves dan sta frfotaje letala na širne vrtove za vodó in se vračala z bogatimi zalogami za mladiče.

Potem pa je zapadel majski sneg in zalomil vejo na jablani, ki je se- gala skoraj pod ostrešek. In po tej veji se je nekega dne, ko so ptički ostali sami v gnezdu, priplazila mu- ca z zelenimi očmi in s svilenó ti- grasto dlako.

Stara sta se vrnila, toda bilo je že prepozno. Roba gnezda se je držalo le še nekaj puhastega pe- rjičja; ptičkov ni bilo več. Ves dan sta prhala okrog praznega gnezda

in žalostno čivkala, nato pa sta za zmeraj odletela izpod ostreška.

Otroci, ki hodijo tam mimo v šo- lo, se spomladi vsak dan ozirajo k opuščnemu gnezdu. Ko se bodo nekoč spet ozrli tjakaj, bodo name- sto venca sivega mahu in posuše- nih bilk zagledali novo, toplo, di- šeče gnezdo, spet se bodo glasni kljunčki stezali ven in stara dva bosta spet frfotaje letala na širne vrtove za vodó.

Tisti dan bo za otroke praznik.

Županovi suknji

Butalski župan je šel svojo novo suknjo razkazovat.

Berač Matevž pa je imel sajasto plahto okrog pleč in zdravo pamet v glavi.

Srečata se, in prav tedaj se ulije dež.

In, pomislite - župan je dal Ma- tevžu suknjo, da se mu ne bi zmo- čila, sam pa se je ogrnil z njegovo plahto.

Graččak in slepi Peter

Živel je graščak, ki si je krajšal čas samo s trpinčenjem in prega- njanjem svojih podložnikov. Od dne do dne je divjal huje in ljudje niso bili niti ure varni pred njim. Kdor je moral v grad, se je pred odhodom poslovil od svojih kakor na smrtni postelji, kajti vedel je, da ga ne bo več nazaj.

Skoro sleherna hiša na njegovi zemlji je že bila prizadeta, samo tista še ne, kjer je prebival slepi Peter; kajti njega je čuvala dobra žena, žalik žena. Naposled je le prišel na vrsto tudi on. Dobil je povelje, da mora biti naslednje jutro navsezgodaj v gradu. Slepi Pe- ter se je silno prestrašil, pa je po- klical žalik ženo in se je hotel po- sloviti od nje, toda ona ga je tola- žila:

«Le nič se ne boj in se vlezi v posteljo pa počivaj. Zjutraj pa poj- di, kamor ti je rečeno».

Peter jo je ubogal. Zjutraj se je odpravil in prišel ob določenem času v grad.

«Peter!» ga je nahrulil graščak, «svoj živ dan še nisi srečal pame- ti. Poslušaj! Tista gora pred gra- dom na vzhodni strani kazi raz- gled. Predno bo jutri sonce prišlo na nebo, mora gora izginiti!».

Peter je ves obupan prišel do- mov, a žalik žena ga je zopet po- tolažila:

«Le mirno stori, kakor ti pravi povelje. Glej, da boš ob sončnem vzhodu že v gradu».

In Peter je storil tako.

Ko se je graščak drugo jutro prebudil, se je začudil ob pogledu na prostrano ravnino, ležečo pred gradom, kjer je še včeraj gora strmela v nebo. Silno ga je jezilo, da se mu nakana ni posrečila, pa je spet nahrulil slepega Petra:

«Včeraj sem se zmotil. Odkar ni gore, vlečejo mrzli vetrovi proti gradu, kar mi seveda ni všeč. Glej, da bo jutri zjutraj stala gora spet na svojem mestu!».

In Peter je žalosten krenil do- mov. Zopet je potožil svoje gorje žalik ženi, ki ga je vnovič potolaži- la in mu rekla, naj stori kakor prvič. Ko je naslednje jutro vzhaja lo sonce, je že stal Peter na graj- skem dvorišču.

Graččak je bil zdaj še bolj srdit nego prejšnji dan in je premišlje- val, kako bi ugnal slepega Petra, zakaj videl je, da gora zopet stoji na svojem mestu.

«Čakaj», je zagrmel nad njim, «ti, ki si tako močan, da prestav- ljaš gore, jutri glej, da mi pripe- lješ semkaj Boga. Predno se bo rosa posušila, moraš stati pred gradom z njim!».

«Zdaj bo pa po meni», je v ne- ropisni potrnosti pomislil Peter in ves preplašen hitel k žalik ženi. Ali ona je zmajala z glavo in rekla:

«Dvakrat sem ti pomagala v tre- tje ti ne morem. Vendar se nikar nič ne boj in pojdi zjutraj zarana v grad».

In slepi Peter se je poslovil od nje kakor na smrtni postelji.

Še predno se je začelo daniti, se naslednje jutro napoti v grad. Ko hodi zamišljen in potr ti že dokaj časa, se mu približa neznan berač in ga vpraša:

«Kam greš, Peter?».

Slepi Peter pove, kaj mu je uka- zal grof.

Tedaj mu da berač košček prta z naročilom:

«Ko prideš pred grad in ti odpró vrata, vrzi tale prt prédse na dvo- rišče in vse bo dobro».

Ob teh besedah je neznanec iz- ginil.

Grof je iz same radovednosti vstal navsezgodaj in gledal v tisto

smer, od koder bi moral priti slepi Peter. Ko je opazil, da prihaja sle- pec, je bil kakor nor od veselja. Skokoma je planil na dvorišče in ukazal hlapcem, naj imajo pri- pravljene najbolj divje pse, da jih naščuvajo na Petra.

Slepec je prišel do vrat, ki so se mu takoj odprla.

«Kje imaš Boga?» je zakričal grof in planil proti njemu. Tedaj je slepi Peter vrgel prt prédse in, kakor bi trenil, se je zablistalo in zagrmelo, grof in njegovi hlapci in vse, kar je bilo živega v gradu, pa se je sesulo v prah in pepel. Ljudje so od blizu in daleč privre- li skupaj in poslušali Petrovo zgodbo. Hvalili so ga in so si raz- delili zemljo, ki je bila sedaj brez gospodarja, in vsakdo je imel sle- pega Petra za prvega in najdražje- ga brata na svetu.

Ivan Albreht

Tujček - maček

(Rezijanski motiv)

Tujček — maček kje si bil?

— Pri sosedu maslo jedel, pri sosedu brke vil, pri sosedu mleko pil, miš lovil — Kar ujel, vse je snel!

Kako je nastala želva

Nekdo je umesil pogačo in spe- kel kokoš. Sedel je, da se naje, to- da v tistem trenutku se prikaže na njegavih vratih kum. V naglici odri- ne kokoš in pogačo, povezne skle- do čez in tako oboje skrije pred kumom. Ko kum odide, spet vsta- ne, da bi vzel kokoš in pogačo iz- pod skleda, toda ta se spremeni v želvo, ker je skril oboje pred ku- mom. In tako je nastala želva.